

Всеукраїнський конкурс на кращу студентську наукову роботу
2020/2021 навчального року

Шифр: «ФАР»

Тема роботи:

«Удосконалення конструкції антени AGATA MIMO 2x2 з
використанням метаматеріалу»

Спеціальність: «Радіотехніка»

Удосконалення конструкції антени AGATA MIMO 2x2 з
використанням метаматеріалу

Анотація на
наукову роботу під шифром «MIMO».

Наукова робота: 17 сторінок, 11 рисунків, 6 таблиць, 7 джерел.

Пропонується покращення характеристик антени AGATA MIMO 2x2 за рахунок використання у конструкції метаматеріалу.

Антенa реалізує технологію MIMO. Просторове рознесення відбувається внаслідок розсунення випромінювачів у просторі на відстань 90 мм, а поляризаційне – за рахунок використання вертикальної і горизонтальної поляризацій.

Здійснено математичне моделювання в HFSS – одній з сучасних систем автоматизованого проектування. Отримано діаграми спрямованості антени в полярній та декартовій системах координат, частотні залежності модулів КСХ та коефіцієнта відбиття від входу антени.

Результати розрахунків підтверджують можливість досягнення мети - покращення характеристик антени - запропонованим способом.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 ДІЕЛЕКТРИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ СЕРЕДОВИЩ, ВИДИ МЕТАМАТЕРІАЛУ.....	7
1 АНТЕНА АГАТА МІМО 2Х2.....	9
2 ПОКРАЩЕННЯ ХАРАКТЕРИСТИК АНТЕНИ АГАТА МІМО 2Х2 ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТАМАТЕРІАЛУ.....	13
3 МОДЕЛЮВАННЯ ПОКРАЩЕНОЇ АНТЕНИ АГАТА МІМО 2Х2 У ПРОГРАМНОМУ ПАКЕТІ ANSYS HFSS.....	15
ВИСНОВКИ.....	18
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	19

ВСТУП

Одним із найважливіших компонентів систем бездротового зв'язку є антена. Існує велика кількість видів антен для мобільних і бездротових Інтернет мереж (рис. В.1).

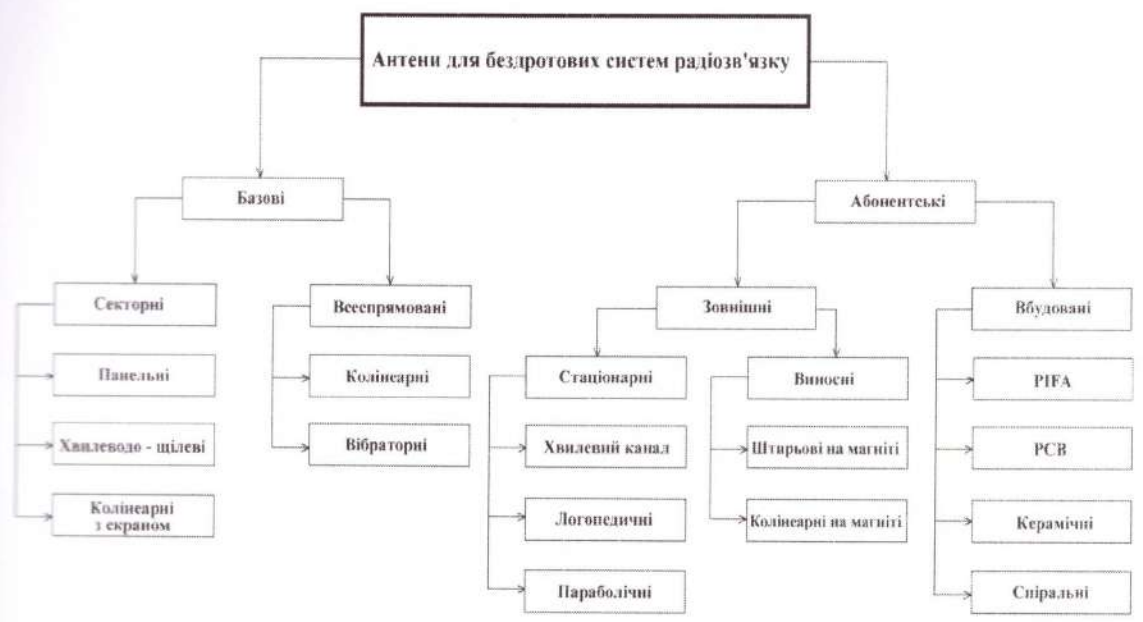

Рисунок В.1 – Види антен для бездротових систем радіозв'язку

У межах даної роботи нас цікавить антена AGATA MIMO 2x2 з використанням технології MIMO. Multiple Input Multiple Output (MIMO) технологія - це метод просторового кодування сигналу, який дозволяє збільшити якість каналу зв'язку, а також швидкість передачі інформації за рахунок рознесеного прийому і передачі. Передавальні і приймальні антени рознесені у просторі так, щоб досягнути мінімальної взаємодії між сусідніми антенами[2],[3].

Метаматеріал – це рукотворні, не існуючі в природі, спеціальним чином структуровані середовища на основі комбінації діелектриків та металів, які мають від'ємні електрофізичні параметри (діелектричну або магнітну проникність, або обидві одразу). У світі існують випадки використання метаматеріалу MNG-типу для покращення характеристик антен. Нариклад, використання метаматеріалу у конструкції рупорної антени X-діапазону дозволило збільшити ширину смуги пропускання до 12% за

рівнем половинної потужності, і при цьому зменшити довжину рупора на 52%. Розглянемо поняття і характеристики метаматеріалу більш детально.[1]

1 ДІЕЛЕКТРИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ СЕРЕДОВИЩ, ВИДИ МЕТАМАТЕРІАЛІВ

В загалом в залежності від значення діелектричної (ϵ), а також магнітної (μ) проникності усі середовища можна розділити на 4 види (рис.1.1):

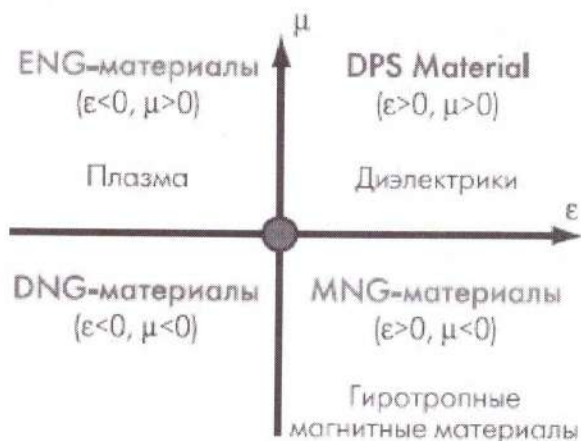

Рисунок 1.1 – Класифікація фізичних середовищ в залежності від значення діелектричної (ϵ), і магнітної (μ) проникності

Майже всі натуральні природні речовини мають додатну діелектричну і магнітну проникність. Для більшості з них, а особливо найбільш цікавих з практичної точки зору значення ці значення взагалі більші або рівні одиниці. Такі середовища зазвичай називають діелектриками, або DPS-матеріалами[1].

Метаматеріалами ENG-типу являються матеріали у яких $\epsilon < 0$, а $\mu > 0$. Зазвичай ці матеріали можуть бути як радіопрозорими, так і радіонепрозорими, в залежності від довжини хвилі збудження. Прикладом даного середовища є плазма, для якої існує критична довжина хвилі. Довші за критичну хвилі не можуть розповсюджуватись в середовищі через зникнення радіопрозорості середовища. Серед штучних матеріалів можна розглядати як метаматеріал систему із тонких металевих провідників (рис.1.2.а), або систему із набору розімкнутих індуктивних кілець (рис.1.2.б) [1,4].

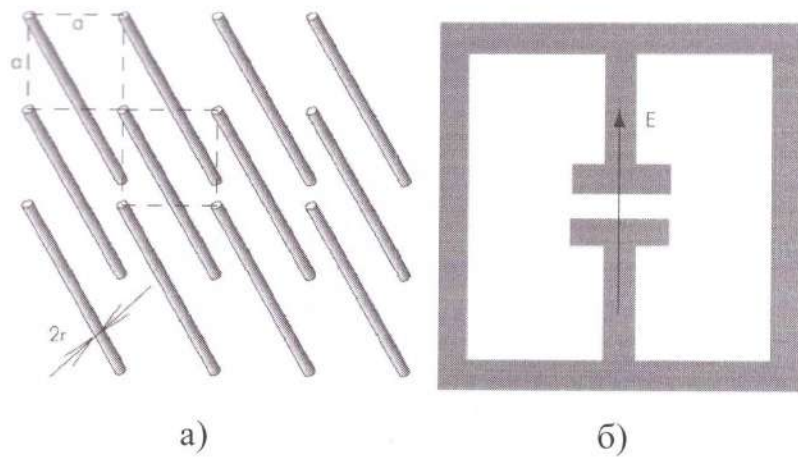

Рисунок 1.2 – Приклади структури метаматеріалу ENG-типу
а) зі тонких металевих провідників б) на основі розімкнутих індуктивних кілець

Метаматеріалами MNG-типу являються матеріали, у яких $\epsilon > 0$, а $\mu < 0$. Структура таких штучних середовищ представляє собою набір тонких вкладених один в один металевих циліндрів, рулонних структур типу "рулет", або плоских вирізок з нього, різні вкладені кільця, Ω -подібні або прямокутні рамки (рис.1.3) [1,4].

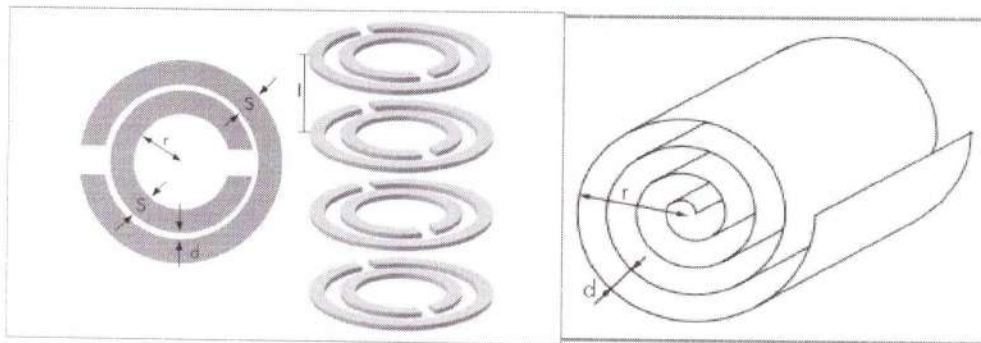
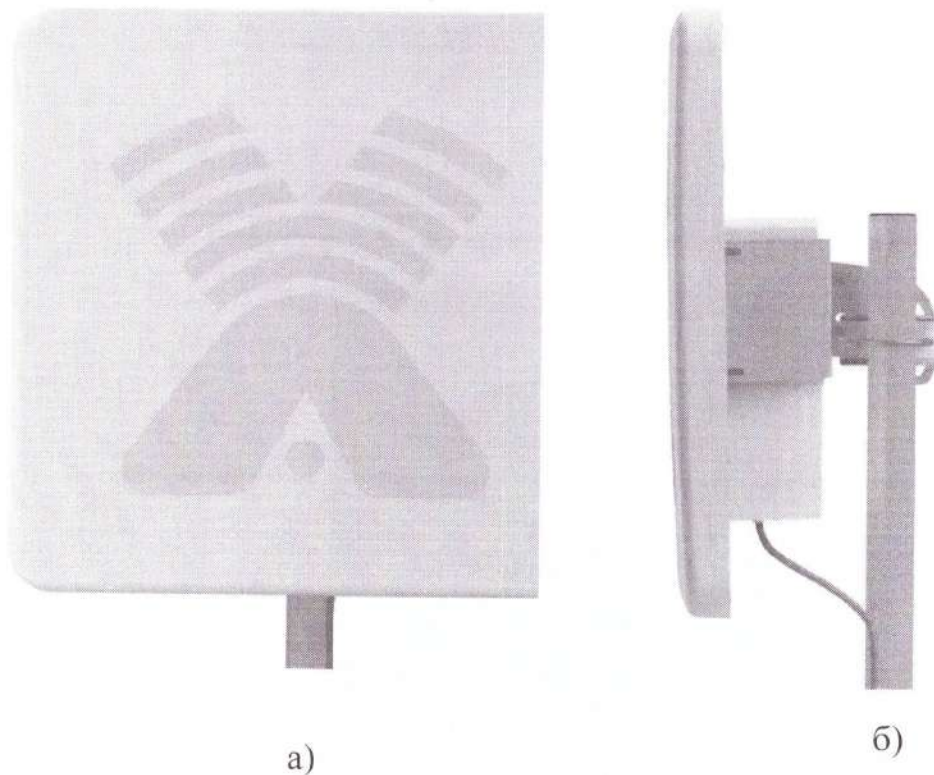

Рисунок 1.3 – Приклади структури метаматеріалу MNG-типу

Метаматеріалами DNG-типу являються матеріали у яких $\epsilon < 0$, $\mu < 0$. Даний матеріал було отримано відносно нещодавно. Прогнозується, що використання даного матеріалу також є перспективним, але на даний час це неможливо через велику дисперсію і поглинання отриманих зараз DNG середовищ [1,4]. Спробуємо покращити характеристики антени AGATA MIMO 2x2. Для цього спочатку розглянемо базову конструкцію та її параметри.

2 АНТЕНА AGATA MIMO 2X2

Антенa AGATA MIMO 2x2 є абонентською антенною для використання у мережах 2G, 3G, 4G (LTE 2600, LTE 1800), WIFI і іншими пристроями діапазону 1700-2700МГц. За конструкцією тип антени класифікується як синфазна решітка. Зовнішній вигляд антени представлений на рис.2.1, а внутрішня побудова -на рис. 2.3. Про розміри антени дає уявлення рис. 2.2[3].

а)

б)

а) фронтальний вид; б) вид збоку

Рисунок 2.1 – Зовнішній вигляд антени

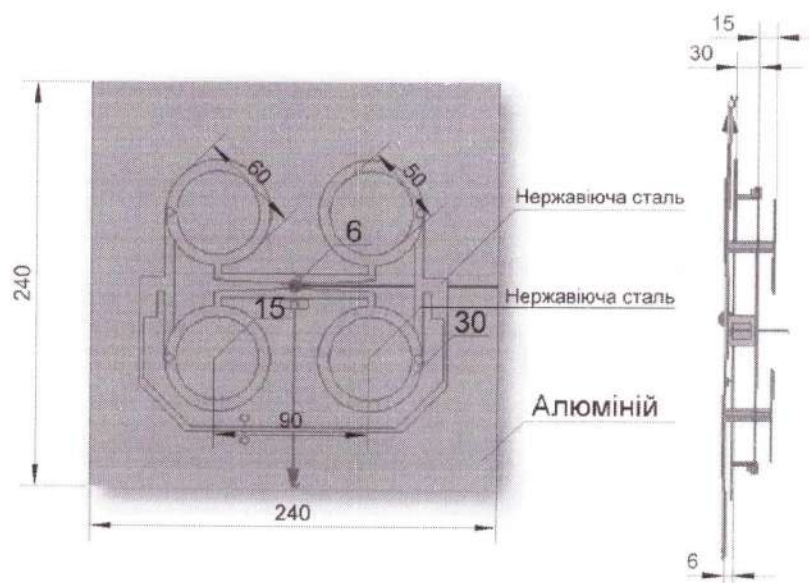

Рисунок 2.2 – Конструкція антени з розмірами

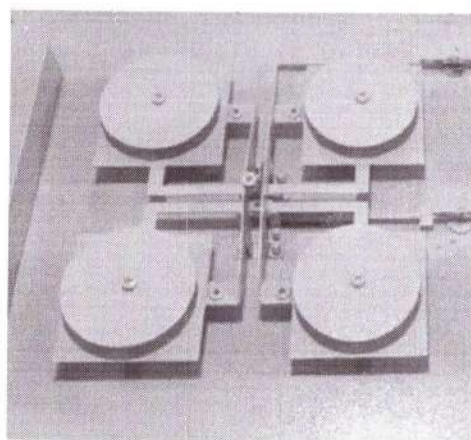

Рисунок 2.3 – Внутрішня побудова антени

Розміри антени і матеріали представлені в табл.2.1, 2.2 [3].

Таблиця 2.1 – Геометричні розміри антени AGATA MIMO 2x2

Рефлектор, мм	240x240
Вібратор №1, мм	d=60
Вібратор №2, мм	d=50
Висота вібратора №1, мм	h=30
Висота вібратора №2, мм	h=15
Висота конструкції на рефлекторі, мм	h=6
Рознесення вібраторів, мм	90

Таблиця 2.2 – Матеріали складових елементів антени AGATA MIMO

2x2

Рефлектор	алюміній
Вібратор	нержавіюча сталь
Кріплення вібратора	нержавіюча сталь
Покриття захисної коробки	пластик

Як уже зазначалося, дана антена реалізує технологію MIMO. Просторове розділення за цією технологією відбувається в антені внаслідок рознесення у просторі, поляризаційне – за рахунок використання вертикальної і горизонтальної поляризації. Спеціальне кріплення на зовнішній частині корпусу дозволяє змінювати кут місця, азимут і нахил поляризації. Електричні характеристики антени AGATA MIMO 2x2 вказані в таблиці 2.3[3].

Таблиця 2.3 – Електричні характеристики антени AGATA MIMO 2x2

Робочий діапазон частот, МГц	1700-2700
Підсилення антени (LTE), dBi	15
Рівень бічних пелюсток, dB	-12
Вхідний опір, Ом	50
КСХ	1.5
Ізоляція між портами, дБ	30
Допустима потужність, Вт	50
Поляризація	вертикальна / горизонтальна
Механічні характеристики антени AGATA MIMO 2x2	
Маса з кріпленням, г	2865

Продовження таблиці 2.3 – Характеристики антени AGATA MIMO 2x2

Кріплення, мм	щогла діаметром 20 – 52
Габаритні розміри без кріплення, м	0.21x0.41x0.06
Матеріал захисної коробки	полікарбонат
Матеріал антени	оцинкована сталь
Захисне покриття	порошкова полімерна фарба

Як видно із табл.2.3, антена має досить високий коефіцієнт підсилення, низький КСХ. Активні випромінювачі вкриті герметичним корпусом, який захищає антену від зовнішніх впливів.

3 ПОКРАЩЕННЯ ХАРАКТЕРИСТИК АНТЕНИ AGATA MIMO 2X2 ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТАМАТЕРІАЛУ

Модифікація антени AGATA MIMO 2X2 полягає у додаванні між екраном і випромінювачем підкладки із метаматеріалу. З урахуванням внесених змін лінійні параметри антени і матеріали виготовлення будуть наступними (табл. 3.1, табл. 3.2).

Таблиця 3.1 – Матеріали покращеної антени AGATA MIMO 2x2

Рефлектор	алюміній
Вібратор	нержавіюча сталь
Кріплення вібратора	нержавіюча сталь
Покриття захисної коробки	пластик
Додаткова підкладка	метаматеріал

Таблиця 3.2 – Геометричні розміри (у мм) елементів покращеної антени AGATA MIMO

Рефлектор, мм	240x240
Вібратор №1, мм	d=60
Вібратор №2, мм	d=50
Висота вібратора №1, мм	h=30
Висота вібратора №2, мм	h=15
Висота конструкції на рефлекторі, мм	h=6
Рознесення вібраторів, мм	90
Підкладка із метаматеріалу, мм	240x240x3

З урахуванням внесених змін внутрішню конструкцію можна представити наступним чином (рис. 3.1).

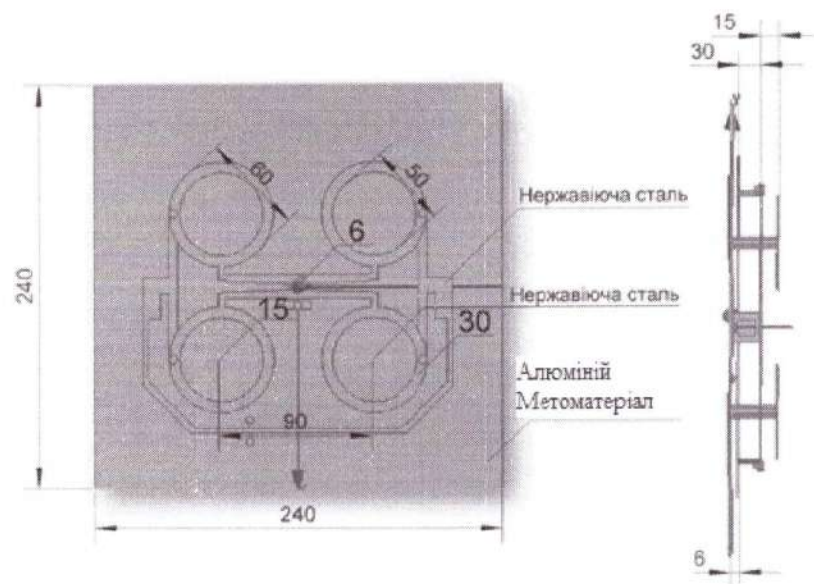

Рисунок 3.1 – Внутрішня конструкція антени

Зверху на алюмінієвий рефлектор настиляється метаматеріал ENG-типу.

4 МОДЕЛЮВАННЯ ПОКРАЩЕНОЇ АНТЕНИ АGАTА МІМО 2X2 У ПРОГРАМНОМУ ПАКЕТІ ANSYS HFSS

Для аналізу характеристик покращеної антени використовуємо спеціалізований програмний пакет ANSYS HFSS, у якому наявні всі необхідні інструменти для електродинамічного моделювання[5].

У програмному пакеті задаємо всі лінійні розміри компонентів антени і матеріал виготовлення. Перед аналізом зазначаємо сітку частот, і отримуємо результат:

А) Діаграма спрямованості в декартовій і полярній системі координат (рис. 4.1);

Б) Об'ємний вигляд діаграми спрямованості антени (рис. 4.2);

В) Залежність КСХ антени від частоти (рис.4.4);

Г) Залежність модуля коефіцієнта відбиття від частоти(рис. 4.3);

Ґ) Годограф вхідного опору антени на діаграмі Вольперта-Сміта (рис.3.3);

Д) Зазначені в (табл. 4.1) числові параметри

Name	Theta	Ang	Mag
max	0.0000	0.0000	14.3294
min	-180.0000	-180.0000	-7.7539

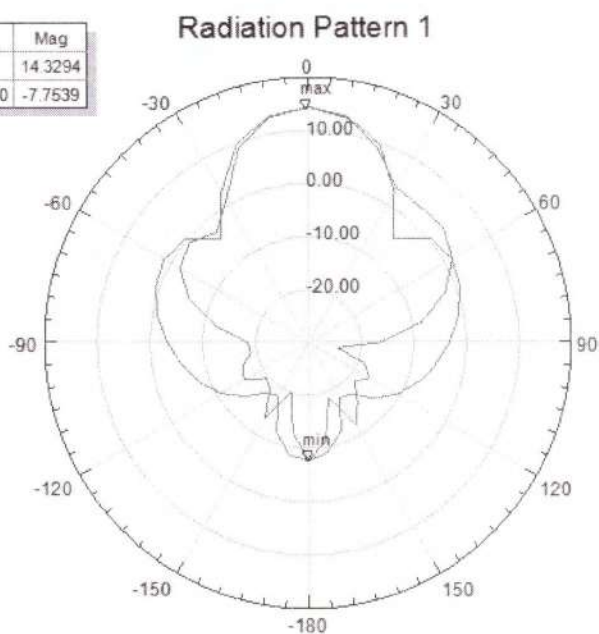

Рисунок 4.1 – Діаграма спрямованості антени в полярній системі координат

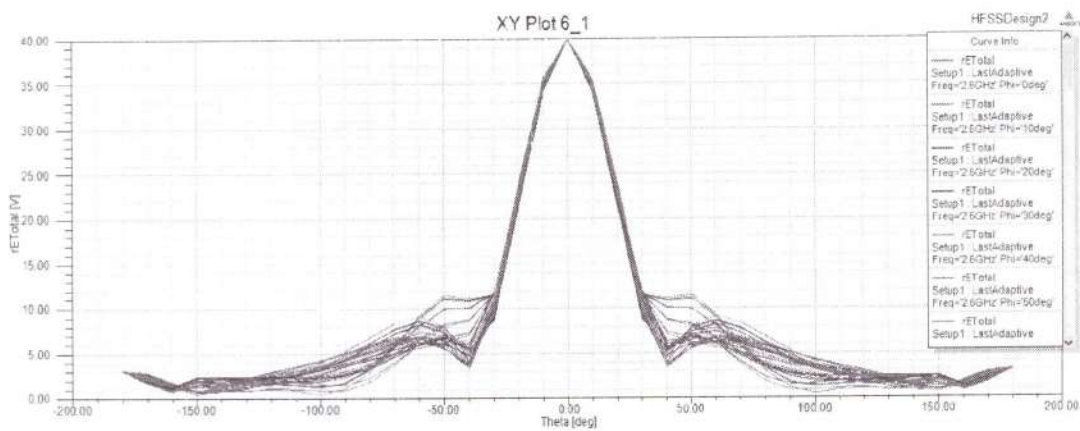

Рисунок 4.2 – Діаграма спрямованості антени в перерізі на частоті 2,6 ГГц з кроком 10 градусів в діапазоні кутів 0...50 градусів

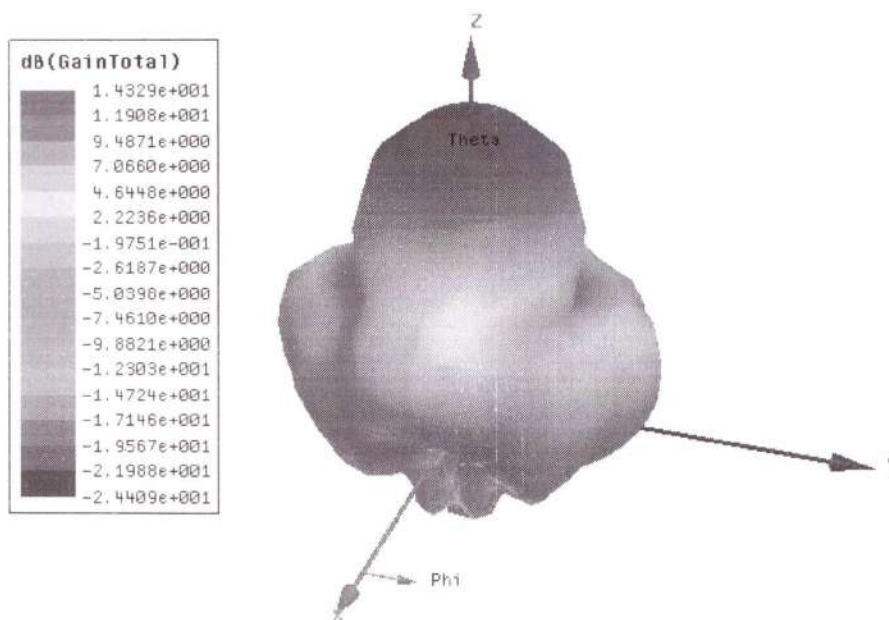

Рисунок 4.3 – Об'ємний вигляд діаграми спрямованості антени

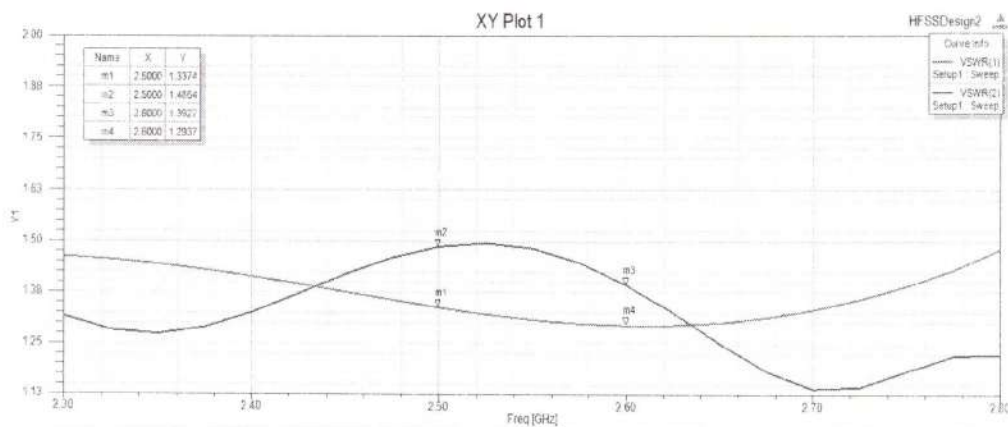

Рисунок 4.4 – Частотна залежність КСХ антени

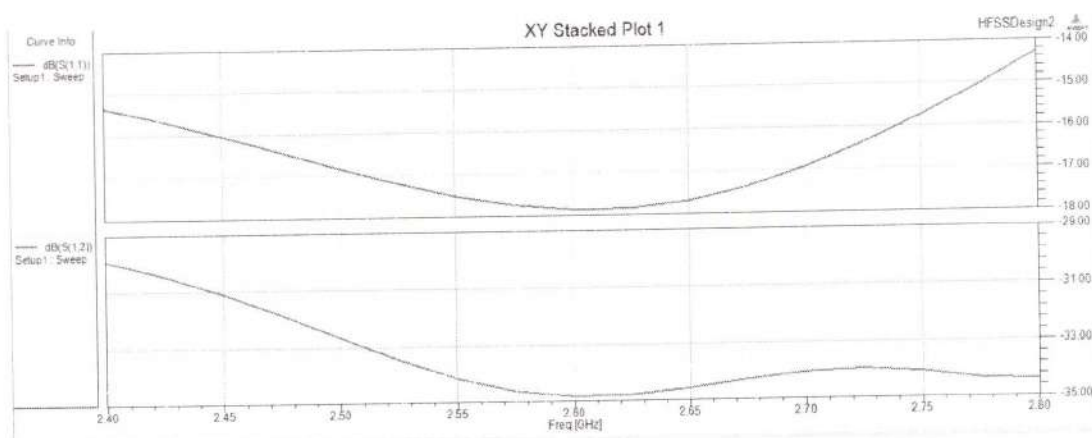

Рисунок 4.5 – Частотна залежність модуля коефіцієнта відбиття

Smith Chart 1

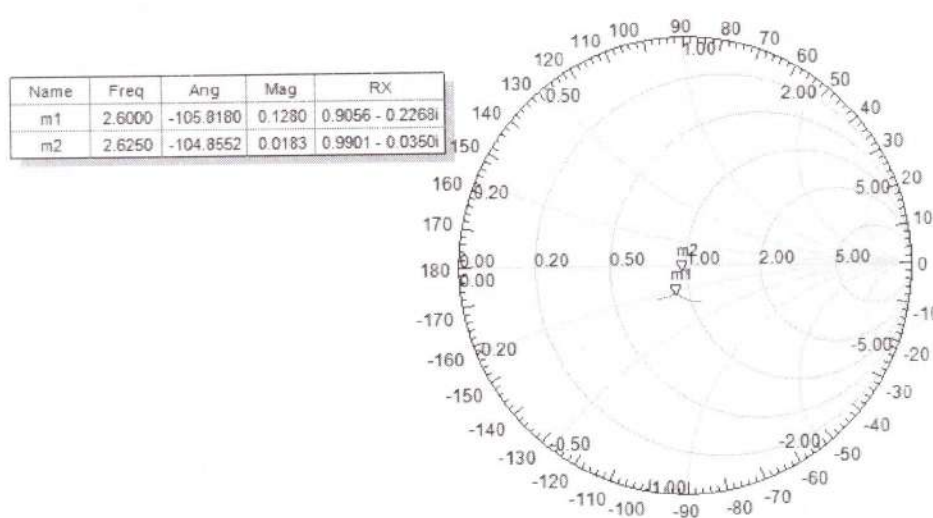

Рисунок 4.6 – Годограф вхідного опору антени на номограмі

Вольперта-Сміта

Таблиця 4.1 – Електричні характеристики побудованої антени

Робочий діапазон частот, МГц	2400-2800
Підсилення антени (LTE), dBi	14.32
Рівень бічних пелюсток, dB	не перевищує -12
Вхідний опір, Ом	50
КСХ (LTE)	1.29
Ізоляція між портами, дБ	30
Допустима потужність, Вт	50
Поляризація	вертикальна / горизонтальна

ВИСНОВКИ

Виконано теоретичні і експериментальні дослідження антени AGATA MIMO 2x2. На основі отриманих даних було розроблено спосіб покращення електричних та масо-габаритних параметрів за допомогою метаматеріалу ENG – типу. Для покращеної антени проведено аналогічні з AGATA MIMO 2x2 дослідження. Порівнюючи отримані характеристики антени з додатковим елементом із метаматеріалу і звичайної антени AGATA MIMO 2x2 можна відзначити наступне:

А) Частотні залежності антени після введення підкладки із метаматеріалу змістилися у бік більш високих частот за рахунок відповідної зміни електрофізичних параметрів підкладки з метаматеріалу.

Б) Збільшилась відносна ширина робочих частот антени.

В) З'явилася можливість зменшити масо-габаритні характеристики антени.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Слюсар В. Метаматеріали в антенній техніці: історія і основні принципи. – ЕЛЕКТРОНІКА: Слюсар В. Синтез антен на основі генетических алгоритмів. –Первая миля, 2008, № 6, с. 16-23; 2009, № 1, с. 22–25.
2. Бугрова Т.І., Поляруш Д.А. Антена широкодіапазонного доступу до інтернету з використанням технології mimo/ Тиждень науки-2019. Факультет радіоелектроніки та телекомунікацій. Тези доповідей науково-практичної конференції, Запоріжжя, 15–19 квітня 2019 р. [Електронний ресурс] / Редкол. :В. В. Наумик (відпов. ред.) Електрон. дані. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2019. – 1 електрон. опт.диск (DVD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана. ISBN 978-617-529-223-5. – С.22 – 23.
3. m.antex-ru/stone AGATA MIMO 22 BOX – широкодіапазонна панельна антена з боксом для модема 4G/3G/2G (15-17 dBi) - Антэкс - Доступно з <https://m.antex-ru/store/39023/?pos=914749> (дата звернення 10.12.2020)
4. Metamaterials: Physics and Engineering Explorations [Текст] / [Edited by N. Engheta and R. W. Ziolkowski]. – Wiley-IEEE Press, 2006.- 876pp.
5. Банков, С.Е. Расчет антенн и СВЧ структур с помощью HFSS Ansoft [Текст] / С.Е Банков, А.А. Курушин.- М.: ЗАО «НПП «РОДНИК», 2009. - 256 с.
6. Кочержевский Г.Н. Антенно-фидерные устройства/ Учебник для ВУЗов. М.: Радио и связь, 1989. – 352 с.